

SPIS TREŚCI

	STR.
AUTORZY OPRACOWANIA	2
1. WPROWADZENIE	3
2. STRATEGICZNY KIERUNEK ROZWOJU POWIATU	
2.1. MISJA POWIATU	4
2.2. WIZJA PRZYSZŁOŚCI	4
2.3. CEL NADRZĘDNY I CELE GŁÓWNE ROZWOJU	5
3. SZANSE I ZAGROŻENIA ROZWOJU POWIATU	
3.1. MOCNE STRONY	6
3.2. SŁABE STRONY	6
3.3. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJU POWIATU	
4. PLAN OPERACYJNY STRATEGII – CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA I ZASADY ICH REALIZACJI	7
4.1. STRUKTURA CELÓW GŁÓWNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH	9
4.2. OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO (CELE I ZADANIA)	10
4.3. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SPOŁECZNY (CELE I ZADANIA)	10
4.4. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY (CELE I ZADANIA)	11
4.5. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ PRZESTRZENNY (CELE I ZADANIA)	12
4.6. ŁAD W ZARZĄDZANIU (CELE I ZADANIA)	12
4.7. TERMINY I REALIZATORZY ZADAŃ	13
5. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII	
5.1. INSTRUMENTY REALIZACJI STRATEGII	16
5.2. SYSTEM MONITOROWANIA STRATEGII	16
5.3. PODMIOTY ZARZĄDZAJĄCE REALIZACJĄ STRATEGII	16
5.4. FINANSOWANIE REALIZACJI STRATEGII	17
5.5. SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII	18
5.6. RELACJE ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO	18

AUTORZY OPRACOWANIA

GRUPA LIDERÓW LOKALNYCH/ WSPÓLAUTORZY STRATEGII

Edward Adaszyński, Jan Antonicki, Stanisław Borysowski, Marek Bota, Daniel Chanik, Ryszard Czerw, Adam Ćwian, Zbigniew Dałek, Wojciech Domański, Jacek Frączkiewicz, Aniela Gągała, Zofia Hanulak, Ryszard Hołownia, Stefan Kierżnowski, Zbigniew Kida, Alina Klak, Danuta Lachowicz, Stanisław Lewicki, Wojciech Lubkiewicz, Iwona Mazur, Dariusz Mielcarek, Aleksander Minta, Barbara Murlik, Marek Paduch, Lidia Pankiewicz, Małgorzata Radziszewska, Andrzej Rogala, Jerzy Ruszczyński, Ludwik Skoczylas, Anna Szymczak, Andrzej Szypiła, Szypiła Jarosław, Jan Węgrzynowski, Dawid Włodarczyk.

ZESPÓŁ KONSULTANTÓW

1. Janusz Korzeń (koordynator)
2. Danuta Ewa Komorowska
3. Janusz Turakiewicz

1. WPROWADZENIE

Długofalowe planowanie ma szczególne znaczenie dla podejmowania decyzji służących rozwojowi w różnej perspektywie czasowej a także dla ukierunkowania bieżącej działalności samorządów. Podstawowym dokumentem powiatowego planowania strategicznego jest niniejsza strategia zrównoważonego rozwoju. Prace nad jej opracowaniem w końcu sierpnia 2000r. powierzono Jeleniogórskiemu Biuru Planowania i Projektowania, które przedstawiło na początku prac ich założenia metodologiczne, dotyczące m.in. ustalenia zakresu prac nad strategią, szerokiego jej społecznienia i wykonania z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. W ten sposób powiat Góra wpisuje się w ogólnopolski program budowania lokalnych Agend 21, co wiąże się z europejskimi i ogólnoświatowymi tendencjami w tym zakresie. Działania te tworzą uspołeczniony, dynamiczny proces wprowadzania w życie idei nakreślonych na tzw. Szczycie Ziemi w Rio de Janeiro w czerwcu 1992 roku i wskazujących w jaki sposób rozwój może być równoważony. Rozumieć go należy jako rozwój społeczno – gospodarczy, realizowany z poszanowaniem i wykorzystaniem dóbr przyrody, sprowadzony do integracji ładów środowiskowego, społecznego, gospodarczego, przestrzennego i instytucjonalnego.

Podstawowe prace związane z opracowaniem strategii zrównoważonego rozwoju powiatu górowskiego przeprowadzone zostały w formie pięciu warsztatów w okresie od września do grudnia 2000 roku. Podstawowe cechy charakteryzujące tą fazę prac nad strategią to:

- zastosowanie zasady partnerstwa międzysektorowego (do prac nad strategią zaproszeni zostali przez władze powiatu reprezentanci władz samorządowych czterech gmin wchodzących w jego skład, różnych grup społecznych, zawodów oraz pracownicy Starostwa);
- zastosowanie zasady konsensusu przy podejmowaniu wspólnych decyzji w ramach prac warsztatowych nad strategią;

Kolejnymi krokami prac warsztatowych nad strategią było:

- wypracowanie i przyjęcie wizji powiatu,
- określenie celu nadrzędnego i celów głównych rozwoju,
- ocena mocnych i słabych stron,
- identyfikacja głównych problemów rozwoju,
- opracowanie planu operacyjnego strategii z określeniem celów szczegółowych i zadań realizacyjnych,
- opracowanie koncepcji zarządzania i monitorowania strategii.

W trakcie prac nad strategią opracowana została diagnoza stanu powiatu, przy czym wykorzystane zostały udostępnione przez Starostwo materiały dotyczące jego stanu, materiały statystyczne i opracowania analityczne. Całość opracowania zostaje obecnie przedstawiona do konsultacji z udziałem przedstawicieli władz powiatu oraz przedstawicieli samorządów gminnych, w celu wyeliminowania błędów i niedopatrzeń oraz uzyskania wyższej jakości tego dokumentu. Po wprowadzeniu stosownych korekt i uzupełnień będzie on przedłożony do uchwalenia przez Radę Powiatu.

2. STRATEGICZNY KIERUNEK ROZWOJU POWIATU

2.1. MISJA POWIATU

Określenie misji powiatu sprowadza się do sprecyzowania istoty jego działalności ze względu na jego rolę i zasadnicze funkcje, jakie spełnia powiat górowski na rzecz swojej społeczności i otoczenia.

Misją powiatu jest optymalne zaspokojenie zbiorowych potrzeb jego mieszkańców przez wykonywanie zadań publicznych nie zastrzeżonych ustawowo dla samorządu wojewódzkiego oraz samorządów gminnych a także dla administracji rządowej i innych organów Państwa, z poszanowaniem środowiska i racjonalnym wykorzystaniem jego zasobów.

2.2. WIZJA PRZYSZŁOŚCI

Wizja przyszłości to pożądany obraz przyszłości powiatu funkcjonującego według zasad gwarantujących jego zrównoważony rozwój. W perspektywie najbliższych 10-15 lat powiat górowski winien być:

I. W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ:

1. powiatem o czystych wodach zwłaszcza w zlewni rzeki Baryczy, ze zbiornikami retencyjnymi, pełniącymi także funkcje rekreacyjne i przeciwpowodziowe,
2. z czystym powietrzem, o charakterystyce spełniającej odpowiednie normy,
3. z powiększonymi obszarami leśnymi,
4. z zagospodarowanymi terenami chronionymi wyznaczonymi w Dolinie Odry i Dolinie Baryczy, udostępnionymi dla turystyki,
5. z zachowanymi, odnowionymi założeniami parkowo-pałacowymi;

II. W SFERZE SPOŁECZNEJ:

1. powiatem z kultywowanymi tradycjami , rozwijanymi ośrodkami kulturotwórczymi i kulturalnymi
2. ze zintegrowaną, wykształconą społecznością, cechującą się wysokim patriotyzmem,
3. z dobrze rozwiniętym szkolnictwem i wychowaniem, w tym także edukacją ekologiczną
4. z powszechnie dostępną, rozwiniętą i sprawną służbą zdrowia oraz z odpowiednio funkcjonującą opieką społeczną,
5. z dobrze funkcjonującymi obiektami sportu i rekreacji,
6. dbającym o prawidłową politykę prorodzinną,
7. zapewniającym bezpieczeństwo,
8. z niską stopą bezrobocia;

III. W SFERZE GOSPODARCZEJ:

1. powiatem z rozwiniętą produkcją i przetwórstwem produktów rolnych, służącym m.in. potrzebom pobliskich rynków zbytu,
2. z nowoczesnymi gospodarstwami rolnymi,
3. z dobrze rozwiniętą bazą turystyczną i funkcjonującymi gospodarstwami agroturystycznymi ,
4. z rozwiniętą siecią gospodarstw ekologicznych, produkujących zdrową żywność,
5. z przedsiębiorstwami rozwijającymi się w różnych sferach produkcji i usług, wykorzystującymi przede wszystkim miejscowe zasoby,
6. z rozwiniętą drobną przedsiębiorczością, handlem i rzemiosłem,
7. z urozmaiconą ofertą pracy, zwłaszcza dla młodzieży,

8. z rozwiniętymi, własnymi formami wspierania budownictwa mieszkaniowego,
9. z utrzymanym, dominującym udziałem polskiej własności ziemi i środków produkcji;

IV. W SFERZE PRZESTRZENNO-TECHNICZNEJ:

1. powiatem z zadbanym, historycznie wykształconym układem urbanistycznym miasta Góra oraz odnowionymi układami wiejskimi, estetyczną zabudową mieszkaniową, usługową i produkcyjną,
2. z wyznaczonymi, zagospodarowanymi strefami koncentracji: nowego budownictwa mieszkaniowego, przemysłu oraz produkcji i usług,
3. dobrze skomunikowanym, z rozbudowaną i zmodernizowaną siecią dróg i szlaków kolejowych, z obwodnicami dla większych miejscowości, z nową przeprawą mostową na Odrze,
4. z dobrze funkcjonującym systemem ścieżek rowerowych,
5. z unowocześnionym, sprawnym systemem zaopatrzenia w energię, z rozwiązaniami związanymi z energią alternatywną,
6. z uregulowaną gospodarką wodno-ściekową we wszystkich miejscowościach,
7. z uregulowaną gospodarką odpadami stosującą nowoczesne metody segregacji i utylizacji odpadów, bez dzikich wysypisk śmieci,
8. z rozwiniętymi sieciami gazu,
9. z dobrze funkcjonującą telekomunikacją,
10. współpracujący z realizatorami rządowego programu Odra 2006 w zakresie zabezpieczenia przeciwpowodziowego;

V. W SFERZE INSTYTUCJONALNEJ

1. powiatem ze sprawnie funkcjonującymi oraz współpracującymi ze sobą starostwem i urzędami gminnymi, zachowującymi ciągłość działań na rzecz spójnej polityki rozwojowej,
2. współpracującym z ościennymi powiatami,
3. wyposażonym w pełny zestaw instytucji obsługujących sfery życia mieszkańców na poziomie ponadgminnym,
4. z organizacjami pozarządowymi, rozwijającymi działalność na rzecz społeczności lokalnych, współpracującymi z jednostkami samorządowymi,
5. z aktywną promocją powiatu i klarownym systemem wewnętrznej informacji społecznej
6. dobrze organizującym zewnętrzne wsparcie dla projektów rozwojowych powiatu i gmin, z własnymi strukturami organizacyjnymi dla pozyskiwania środków pomocowych.

2.3. CEL NADRZĘDNY I CELE GŁÓWNE ROZWOJU

Cel nadrzędny to najbardziej ogólna, podstawowa idea rozwoju powiatu. Wyraża on istotę wcześniej sformułowanej wizji jego przyszłości i wyraża cel, jaki można w dużym stopniu osiągnąć, jeżeli zostaną podjęte odpowiednie działania.

Celem nadrzędnym rozwoju powiatu Góra jest wysoka jakość życia jego mieszkańców.

Cele główne to cele, które chce się w powiecie osiągnąć w całości by zrealizować w/w cel nadrzędny, w powiązaniu z przyjętymi zasadami zrównoważonego rozwoju. Są to następujące cele:

- ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- zrównoważony rozwój społeczny,
- zrównoważony rozwój gospodarczy,
- zrównoważony rozwój przestrzenny,
- ład w zarządzaniu.

3. SZANSE I ZAGROŻENIA ROZWOJU POWIATU

3.1. MOCNE STRONY

Mocnymi stronami powiatu górowskiego w poszczególnych sferach są:

I. W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ:

1. czyste środowisko naturalne, związane m.in. ze znaczną odległością od dużych ośrodków i centrów przemysłowych,
2. znaczne obszary leśne, z wartościowymi zespołami przyrodniczymi,
3. duże nasycenie cennymi obiektami zabytkowymi;

II. W SFERZE SPOŁECZNEJ:

1. dobrze wykształcona sieć szkół podstawowych i ponadpodstawowych,
2. dysponowanie własnym szpitalem,
3. stosunkowo wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego;

III. W SFERZE GOSPODARCZEJ:

1. własne zasoby gazu z możliwością ich wykorzystania dla potrzeb powiatu,
2. własne zasoby kruszyw mineralnych,
3. duży udział gruntów rolnych o dobrej przydatności dla rolnictwa, nadających się m.in. do rozwijania produkcji zdrowej żywności,
4. dobrze rozwijające się przetwórstwo rolno-spożywcze;

IV. W SFERZE PRZESTRZENNO-TECHNICZNEJ:

1. posiadanie rezerw terenowych przydatnych dla wprowadzenia nowych inwestycji,
2. dysponowanie znaczną ilością terenów dla zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego,
3. istnienie wielu obiektów produkcyjno usługowych z możliwością ich ponownego zagospodarowania,
4. dobrze rozwinięta sieć wodociągowa,
5. dobra sieć telekomunikacyjna.

V. W SFERZE INSTYTUCJONALNEJ:

1. dysponowanie dobrze przygotowaną, doświadczoną kadrą techniczno-inżynierską oraz administracyjną.

3.2 SŁABE STRONY

Słabymi stronami powiatu górowskiego w poszczególnych sferach są:

I. W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ:

1. położenie na uboczu większych aglomeracji miejskich i głównych traktów komunikacyjnych,
2. zanieczyszczone wody w Odrze i jej dopływach,
3. brak pełnej wiedzy o walorach przyrodniczych powiatu oraz brak koncepcji ich pragmatycznej ochrony,
4. brak skuteczności w odnowie niszczących założeń pałacowo-parkowych i innych obiektów zabytkowych;

II. W SFERZE SPOŁECZNEJ:

1. brak własnych, rozwiniętych tradycji kulturalnych służących umocnieniu tożsamości społeczności powiatu
2. niska świadomość ekologiczna większości mieszkańców,
3. ograniczony dostęp części mieszkańców do placówek służby zdrowia,
4. szkolnictwo niespójne z potrzebami lokalnego rynku pracy,
5. mała oferta dla dobrej organizacji czasu wolnego, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży,
6. niedostateczna baza sportowo-rekreacyjna,
7. wysokie bezrobocie i brak koncepcji przeciwdziałania jego powiększaniu się,
8. tendencje do migracji młodych i wykształconych mieszkańców powiatu,
9. brak pełnego kompletu instytucji obsługujących sfery życia mieszkańców na poziomie ponadgminnym;

III. W SFERZE GOSPODARCZEJ:

1. stagnacja w funkcjonowaniu gospodarstw rolnych i zbycie ich produktów,
2. wiele nie zagospodarowanych ziem po byłych PGR-ach,
3. brak zróżnicowanych form pozarolniczej działalności gospodarczej,
4. słabo rozwijająca się sfera usług i drobnej wytwórczości,
5. brak dobrego klimatu i aktywnego wsparcia samorządów lokalnych dla rozwoju miejscowej przedsiębiorczości;

IV. W SFERZE PRZESTRZENNO-TECHNICZNEJ:

1. znaczny stopień dekapitalizacji istniejącej zabudowy oraz sieci technicznych,
2. brak uzbrojonych, skomunikowanych i dobrze przygotowanych pod względem formalno-prawnym terenów dla wprowadzenia potencjalnych inwestorów,
3. brak uzbrojonych terenów dla nowego budownictwa mieszkaniowego,
4. brak wygodnej przeprawy mostowej na Odrze między Głogowem a Ścinawą oraz odpowiednio rozbudowanego układu drogowego,
5. nieadekwatny do potrzeb stan techniczny dróg,
6. brak dobrej dostępności powiatu do krajowego układu kolejowego,
7. brak dobrze funkcjonującego, systemu ścieżek rowerowych oraz pieszych szlaków turystycznych,
8. brak sprawnych systemów i instalacji kanalizacyjnych w większości wsi,
9. niski poziom gazyfikacji wsi,
10. brak dwustronnego zasilania w energię zapewniającego bezpieczeństwo energetyczne,
11. brak podstawowych urządzeń dla nowoczesnej gospodarki odpadami,
12. niepełne zabezpieczenia przeciwpowodziowe terenów w dolinach Odry i Baryczy;

V. W SFERZE INSTYTUCJONALNEJ:

1. słaba kondycja organizacji pozarządowych i finansowo-technicznych podstaw ich działania,
2. utrzymywanie się niekorzystnych pozostałości dawnych regionalnych struktur zarządzania na terenie powiatu,
3. słaba promocja powiatu.

3.3. GŁÓWNE PROBLEMY ROZWOJU POWIATU

W wyniku analizy słabych stron powiatu, zagrożeń dla jego rozwoju oraz dyskusji przeprowadzonych w ramach warsztatów, uznano że głównymi problemami zrównoważonego rozwoju powiatu są:

I. W SFERZE ŚRODOWISKOWEJ:

1. opóźnienia w opracowaniu kompleksowego, pragmatycznego programu ochrony i odnowy środowiska powiatu, w tym programu ochrony wód w zlewni Baryczy,
2. utrzymywanie się procesów degradacji środowiska kulturowego i brak realnych i skutecznych koncepcji dla zagospodarowania opuszczonych zabytków;

II. W SFERZE SPOŁECZNEJ:

1. ograniczenie nakładów finansowych na działalność w sferze kultury i integracji społeczności powiatu,
2. utrzymywanie się niskiego poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców oraz poszanowania prawa w tym zakresie,
3. utrzymywanie się dysproporcji w przygotowaniu zawodowym młodzieży ze wsi i z miast,
4. brak dobrego współdziałania służb ochrony zdrowia publicznych i prywatnych oraz samorządów,
5. niska aktywność w działalności na rzecz obniżenia bezrobocia;

III. W SFERZE GOSPODARCZEJ:

1. brak własnego, skutecznego systemu preferencji i doradztwa dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw,
2. utrzymywanie się sytuacji kryzysowej w rolnictwie, związanej ze złą strukturą agrarną, niską produktywnością oraz monokulturą gospodarczą,
3. brak spójnej koncepcji dla atrakcyjnego, turystycznego zagospodarowania powiatu;

IV. W SFERZE PRZESTRZENNO-TECHNICZNEJ:

1. niewystarczający poziom przygotowania planistycznego terenów dla nowych inwestycji,
2. nie zadawalające postępy w uzbrojeniu terenów dla nowych inwestycji i budownictwa mieszkaniowego,
3. nieskuteczność działań na rzecz budowy nowej przeprawy mostowej na Odrze oraz poprawy w skomunikowaniu powiatu z otoczeniem,
4. utrzymywanie się zagrożeń związanych z nie zapewniającym bezpieczeństwa systemem zasilania w energię elektryczną,
5. brak postępu w kanalizacji obszarów wiejskich oraz w poprawie gospodarki odpadami

V. W SFERZE INSTYTUCJONALNEJ

1. niski poziom funkcjonowania organizacji pozarządowych i ich współpracy z samorządami,
2. słaby przepływ informacji pomiędzy różnymi instytucjami, organizacjami mieszkańcami powiatu,
3. niski stopień integracji powiatu z Dolnym Śląskiem.

4. PLAN OPERACYJNY STRATEGII CELE SZCZEGÓŁOWE, ZADANIA I ZASADY ICH REALIZACJI

4.1. STRUKTURA CELÓW GŁÓWNYCH I SZCZEGÓŁOWYCH

Przyjęta wcześniej struktura celów głównych została rozbudowana o następujący układ celów szczegółowych, których sukcesywne osiąganie winno następować poprzez realizację zadań określonych w planie operacyjnym i prowadzić do uzyskania zrównoważonego rozwoju powiatu:

CELE GŁÓWNE	CELE SZCZEGÓŁOWE
I. Ochrona i kształtowanie środowiska przyrodniczego i kulturowego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kompleksowa ochrona i odnowa środowiska przyrodniczego 2. Odnowa środowiska kulturowego i zagospodarowane obiekty zabytkowe
II. Zrównoważony rozwój społeczny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój kultury i integracji społeczności lokalnej 2. Wyrównany poziom startu życiowego dla młodzieży z miast i wsi 3. Wysoka świadomość ekologiczna i przestrzeganie prawa 4. Partnerstwo w uzyskaniu poprawy zdrowia 5. Niska stopa bezrobocia
III. Zrównoważony rozwój gospodarczy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysokie preferencje dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw 2. Poprawa struktury agrarnej i wysoka produktywność rolnictwa 3. Atrakcyjne zagospodarowanie turystyczne powiatu
IV. Zrównoważony rozwój przestrzenny	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktualne plany zagospodarowania przestrzennego 2. Dobre skomunikowanie powiatu z Dolnym Śląskiem oraz Wielkopolską 3. Pełne uzbrojenie terenów 4. Bezpieczny system zasilania w energię elektryczną 5. Skanalizowanie terenów wiejskich oraz nowoczesna gospodarka odpadami
V. Ład w zarządzaniu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoka aktywność organizacji pozarządowych 2. Skuteczna wewnętrzna informacja 3. Pełna integracja powiatu z województwem dolnośląskim

4.2. OCHRONA I KSZTAŁTOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO (CELE I ZADANIA)

CELE SZCZEGÓŁOWE	ZADANIA
1. Kompleksowa ochrona i odnowa środowiska przyrodniczego	1. Aktualizacja obszarów chronionego krajobrazu i ich dostosowanie do potrzeb rozwojowych powiatu, 2. Aktualizacja inwentaryzacji i przeprowadzenie waloryzacji środowiska przyrodniczego powiatu, 3. Współpraca przy utworzeniu Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy, 4. Ochrona terenów zalewowych przed wprowadzeniem zabudowy, 5. Opracowanie i sukcesywna realizacja programu ochrony zlewni Baryczy, 6. Odpowiednia gospodarka zasobami leśnymi powiatu i wprowadzenie dolesień, 7. Pełny monitoring stanu środowiska, 8. Zaangażowanie w program ochrony przyrody społeczności lokalnych.
2. Odnowa środowiska kulturowego i zagospodarowane obiekty zabytkowe	9. Aktualizacja rejestru i spisu zabytków oraz ustalenie kryteriów wspomagania odbudowy najwartościowszych obiektów przez służby konserwatorskie, 10. Sukcesywne przygotowywanie obiektów zabytkowych do sprzedaży oraz ich odpowiednie zagospodarowanie, 11. Organizacja konkursów lokalnych na najlepiej utrzymane obiekty zabytkowe.

4.3. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ SPOŁECZNY (CELE I ZADANIA)

CELE SZCZEGÓŁOWE	ZADANIA
1. Rozwój kultury i integracji społeczności lokalnej	1. Budowa sali widowiskowo-sportowej w Górze oraz wzrost nakładów rzeczowo-finansowych na rozwój bazy materialnej dla kultury, zwłaszcza na terenach wiejskich, 2. Organizacja konkursów i imprez międzygminnych, z wykorzystaniem lokalnych inicjatyw mieszkańców
2. Wyrównany poziom startu życiowego dla młodzieży z miast i wsi	3. Poprawa bazy technicznej i wyposażenia bazy nauczania na wsi,
3. Wysoka świadomość ekologiczna i przestrzeganie prawa	4. Opracowanie systemu szkoleń, konkursów ekologicznych oraz skuteczne stosowanie kar i

	nagród związanych z poszanowaniem prawa w zakresie ochrony środowiska,
4.Partnerstwo w uzyskaniu poprawy zdrowia	5.Opracowanie programu rozwoju lecznictwa, 6.Poprawa faktycznej dostępności do służb ochrony zdrowia, 7.Promocja pożądanych form zdrowotnej kultury życia,
5.Niska stopa bezrobocia	8.Organizacja poradnictwa, szkoleń i kursów, służących rozwojowi nowych umiejętności oraz dostosowaniu do lokalnego rynku pracy 9.Podejmowanie inicjatyw lokalnych na rzecz przeciwdziałania bezrobociu przez samorządy gminne, 10.Wspieranie niekonwencjonalnych metod uruchamiania nowych miejsc pracy.

4.4. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ GOSPODARCZY (CELE I ZADANIA)

CELE SZCZEGÓŁOWE	ZADANIA
1.Wysokie preferencje dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw	1.Opracowanie własnego, skutecznego systemu preferencji i doradztwa oraz tworzenie właściwego klimatu dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw własnych 2.Skrócenie i uproszczenie drogi formalno-prawnej dla wprowadzania nowych inwestycji (w ramach kompetencji samorządów), 3.Utworzenie stałego forum gospodarczego powiatu dla rozwoju kontaktów podmiotów gospodarczych,
2.Poprawa struktury agrarnej i wysoka produktywność rolnictwa	4.Rozwój grup i gospodarstw producenckich, 5.Rozwój warzywnictwa i innych form produkcji rolnej w małych gospodarstwach, 6.Wsparcie dla alternatywnych form gospodarowania na terenach wiejskich (związanych m.in. z agroturystyką) 7.Wspieranie tworzenia nowych i powiększania istniejących gospodarstw, 8.Rozwój doradztwa rolniczego,
3.Atrakcyjne zagospodarowanie turystyczne powiatu	9.Wyznaczenie terenów szczególnie atrakcyjnych dla turystyki i rekreacji oraz opracowanie powiatowego programu ich rozwoju, 10.Aktywnej promocja dla odpowiednio wybranych produktów turystycznych powiatu.

4.5. ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ PRZESTRZENNY (CELE I ZADANIA)

CELE SZCZEGÓŁOWE	ZADANIA
1. Aktualne plany zagospodarowania przestrzennego	1. Sukcesywna aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego gmin w dostosowaniu do aktualnych potrzeb i zmian w ustawodawstwie,
2. Dobre skomunikowanie powiatu z Dolnym Śląskiem oraz Wielkopolską	2. Wprowadzenie projektu nowej przeprawy na Odrze w Ciechanowie do odpowiednich planów realizacyjnych resortu transportu lub Zarządu Województwa, 3. Budowa niezbędnych obwodnic i modernizacja dróg,
3. Pełne uzbrojenie terenów	4. Sukcesywne opracowanie koncepcji i dokumentacji dla uzbrojenia terenów pod nowe inwestycje,
4. Bezpieczny system zasilania w energię elektryczną	5. Wprowadzenie zadań dla rozwoju sieci w obszarze powiatu do programu rozwoju energetyki dolnośląskiej, 6. Modernizacja i przebudowa istniejących linii energetycznych,
5. Skanalizowanie terenów wiejskich oraz nowoczesna gospodarka odpadami	7. Opracowanie planów sanitacji wsi i gospodarki ściekowej, 8. Sukcesywne kanalizowanie obszarów wiejskich, 9. Promowanie nowych rozwiązań i pomoc w uzyskaniu dofinansowań przy budowie indywidualnych oczyszczalni ścieków, 10. Unowocześnienie gospodarki odpadami w powiecie.

4.6. ŁAD W ZARZĄDZANIU (CELE I ZADANIA)

CELE SZCZEGÓŁOWE	ZADANIA
1. Wysoka aktywność organizacji pozarządowych	1. Wspomaganie rozwoju organizacji pozarządowych, zwłaszcza na terenach wiejskich, 2. Uruchomienie lokalnych porozumień w/w organizacji z samorządami oraz ich wspieranie w uzyskiwaniu pomocy zewnętrznej,
2. Skuteczna wewnętrzna informacja	3. Zorganizowanie stowarzyszenia zrównoważonego rozwoju powiatu oraz

	uregulowanie zasad jego współpracy z samorządem powiatowym, 4. Właściwa informacja o formach sprawowania opieki zdrowotnej z wykorzystaniem instytucji z pogranicza woj. wielkopolskiego, 5. Utworzenie powiatowego banku danych oraz komputerowego centrum informacji,
3. Pełna integracja powiatu z województwem dolnośląskim	6. Rozwój bezpośredniej współpracy z ościennymi powiatami dolnośląskimi oraz instytucjami rozwojowymi regionu.

4.7. TERMINY I REALIZATORZY ZADAŃ

ZADANIA	TERMINY			PROPONOWANI REALIZATORZY
	K	Ś	D	
I.SFERA ŚRODOWISKOWA				
1. Aktualizacja obszarów chronionego krajobrazu i ich dostosowanie do potrzeb rozwojowych powiatu,	x			Starostwo + Wojewódzki Konserwator Przyrody
2. Aktualizacja inwentaryzacji i przeprowadzenie waloryzacji środowiska przyrodniczego powiatu,		x		Starostwo
3. Współpraca przy utworzeniu Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy,		x		Starostwo+ Wojewódzki Konserwator Przyrody
4. Ochrona terenów zalewowych przed wprowadzeniem zabudowy,		x		Starostwo
5. Opracowanie i sukcesywna realizacja programu ochrony zlewni Baryczy,	x			Starostwo+ Związek Gmin Doliny Baryczy
6. Odpowiednia gospodarka zasobami leśnymi powiatu i wprowadzenie dolesień,	ds	ds	ds	Nadleśnictwo+ Samorządy Gminne
7. Pełny monitoring stanu środowiska,	ds	ds	ds	Samorządy gminne
8. Zaangażowanie w program ochrony przyrody społeczności lokalnych,	ds	ds	ds	Państwowa Służba Ochrony Zabytków
9. Aktualizacja rejestru i spisu zabytków oraz ustalenie kryteriów wspomagania odbudowy najwartościowszych obiektów przez służby konserwatorskie,		x		Starostwo+ Samorządy gminne + Agencja Skarbu Państwa Własności Rolnej
10. Sukcesywne przygotowanie obiektów zabytkowych do sprzedaży oraz ich odpowiednie zagospodarowanie,	ds	ds	ds	Samorządy gminne
11. Organizacja konkursów lokalnych na najlepiej utrzymane obiekty zabytkowe,	ds	ds	ds	Starostwo + UmiG w Górze
II.SFERA SPOŁECZNA				
1. Budowa sali widowiskowo-sportowej w Górze oraz wzrost nakładów rzeczowo-finansowych na rozwój bazy materialnej dla kultury, zwłaszcza na terenach wiejskich,		x		Samorządy gminne + organizacje pozarządowe

STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU POWIATU GÓROWSKIEGO

2.Organizacja konkursów i imprez międzygminnych, z wykorzystaniem lokalnych inicjatyw mieszkańców,	ds	ds	ds	jw
3.Poprawa bazy technicznej i wyposażenia bazy nauczania na wsi,	ds	ds	ds	Starostwo+samorządy gminne + organizacje pozarządowe
4.Opracowanie systemu szkoleń, konkursów ekologicznych oraz skuteczne stosowanie kar i nagród związanych z poszanowaniem prawa w zakresie ochrony środowiska,	ds	ds	ds	Starostwo+Zarząd Województwa
5. Opracowanie programu rozwoju lecznictwa,	x			jw
6.Poprawa faktycznej dostępności do służb ochrony zdrowia,	ds	ds	ds	
7.Promocja pożądanych form zdrowotnej kultury życia,	ds	ds	ds	Organizacje pozarządowe
8.Organizacja poradnictwa, szkoleń i kursów służących rozwojowi nowych umiejętności oraz dostosowaniu do lokalnego rynku pracy	ds	ds	ds	Powiatowy Urząd Pracy+ organizacje pozarządowe
9.Podejmowanie inicjatyw lokalnych na rzecz przeciwdziałania bezrobociu przez samorządy gminne,	ds	ds	ds	Samorządy gminne
10.Wspieranie niekonwencjonalnych metod uruchamiania nowych miejsc pracy,	ds	ds	ds	jw
III.SFERA GOSPODARCZA				
1.Opracowanie własnego, skutecznego systemu preferencji i doradztwa oraz tworzenie właściwego klimatu dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw własnych,	x			jw
2.Skrócenie i uproszczenie drogi formalno-prawnej dla wprowadzania nowych inwestycji (w ramach kompetencji samorządów),	x			jw
3.Utworzenie stałego forum gospodarczego powiatu dla rozwoju kontaktów podmiotów gospodarczych,	x			Starostwo
4.Rozwój grup i gospodarstw producenckich,	ds	ds	ds	Właściciele rozwojowych gospodarstw
5.Rozwój warzywnictwa i innych form produkcji rolnej w małych gospodarstwach,	ds	ds	ds	
6.Wsparcie dla alternatywnych form gospodarowania na terenach wiejskich (związanych m.in. z agroturystyką)	ds	ds	ds	Starostwo+samorządy gminne
7.Wspieranie tworzenia nowych i powiększania istniejących gospodarstw,	ds	ds	ds	jw
8.Rozwój doradztwa rolniczego,	ds	ds	ds	jw
9.Wyznaczenie terenów szczególnie atrakcyjnych dla turystyki i rekreacji oraz opracowanie powiatowego programu jej rozwoju,	x			Starostwo
10.Aktywna promocja dla odpowiednio wybranych produktów turystycznych powiatu,	ds	ds	ds	Starostwo+samorządy gminne
IV.SFERA PRZESTRZENNO-TECHNICZNA				
1.Sukcesywna aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego gmin w	ds	ds	ds	Samorządy gminne

dostosowaniu do aktualnych potrzeb i zmian w ustawodawstwie,				
2. Wprowadzenie projektu nowej przeprawy na Odrze w Ciechanowie do odpowiednich planów realizacyjnych resortu transportu (lub Zarządu Województwa),	x			Starostwo+Zarząd Województwa
3. Budowa niezbędnych obwodnic i modernizacja dróg,	ds	ds	ds	jw+ samorządy gminne
4. Sukcesywne opracowanie koncepcji i dokumentacji dla uzbrojenia terenów pod nowe inwestycje,	ds	ds	ds	Samorządy gminne
5. Wprowadzenie zadań dla rozwoju sieci w obszarze powiatu do programu rozwoju energetyki dolnośląskiej,	x			Starostwo+Zarząd Województwa
6. Modernizacja i przebudowa istniejących linii energetycznych,	ds	ds	ds	Zakłady Energetyczne
7. Opracowanie planów sanitacji wsi i gospodarki ściekowej,	ds	ds	ds	Samorządy gminne
8. Sukcesywne kanalizowanie obszarów wiejskich,	ds	ds	ds	jw
9. Promowanie nowych rozwiązań i pomoc w uzyskaniu dofinansowań przy budowie indywidualnych oczyszczalni ścieków,	ds	ds	ds	jw
10. Unowocześnienie gospodarki odpadami w powiecie,	ds	ds	ds	Starostwo
V. SFERA INSTYTUCJONALNA				
1. Wspomaganie rozwoju organizacji pozarządowych zwłaszcza na terenach wiejskich,	ds	ds	ds	Samorządy gminne
2. Uruchomienie lokalnych porozumień w/w organizacji z samorządami oraz ich wspieranie w uzyskiwaniu pomocy zewnętrznej,	ds	ds	ds	jw
3. Zorganizowanie stowarzyszenia zrównoważonego rozwoju powiatu oraz uregulowanie zasad jego współpracy z samorządem powiatowym,	x			Starostwo+ grupa inicjatywna
4. Właściwa informacja o formach sprawowania opieki zdrowotnej z wykorzystaniem instytucji z pogranicza woj. wielkopolskiego,	x			Starostwo
5. Utworzenie powiatowego banku danych oraz komputerowego centrum informacji,		x		jw
6. Rozwój bezpośredniej współpracy z ościennymi powiatami dolnośląskimi oraz instytucjami rozwojowymi regionu.	ds	ds	ds	jw + Zarząd Województwa

Terminy realizacji zadań:

K – krótkookresowe (do 2 lat)

Ś – średniookresowe (2 - 6 lat)

D – długookresowe (6 - 15 lat)

ds – działania stałe

5. ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII

System zarządzania realizacją strategii jest bardzo ważnym zagadnieniem, które decyduje o dynamice tego procesu. Brak tego systemu może powodować, iż strategia stanie się bardzo szybko dokumentem „martwym”. Zarządzanie realizacją strategii obejmuje:

- tworzenie i doskonalenie instrumentów realizacji,
- monitorowanie, czyli obserwację realizacji celów i zadań strategii oraz zmian w warunkach realizacji,
- finansowanie realizacji zadań strategii,
- aktualizację strategii.

5.1. INSTRUMENTY REALIZACJI STRATEGII

Dla realizacji strategii służą przede wszystkim następujące instrumenty:

- prawno - administracyjne,
- ekonomiczne i rynkowe,
- finansowe,
- organizacyjne (zarządzanie i marketing),
- informacyjno – edukacyjne.

Realizacja strategii obejmie okres przedakcesyjny oraz pierwsze lata członkostwa Polski w Unii Europejskiej. W okresie tym obowiązywać będą ustalenia zawarte w:

- Polityce ekologicznej Państwa,
- Strategii zrównoważonego rozwoju Polska 2025,
- Strategii rozwoju regionalnego,
- Strategii rozwoju Województwa Dolnośląskiego.

Coraz większy wpływ na warunki realizacyjne strategii będą także miały ustalenia wspólnej polityki ekologicznej Unii Europejskiej, określone w tzw. Piątym Programie Działań oraz w jej dyrektywach, rozporządzeniach i decyzjach.

Instrumenty organizacyjne (zarządzania i marketingu) stanowią bardzo obszerną i stale rozbudowywaną grupę narzędzi realizacyjnych. W realizacji strategii będzie się uwzględniać:

- ścisłe powiązanie ze strategią procesu budowy i realizacji budżetu, a zwłaszcza budowy budżetu zadaniowego,
- zarządzanie jakością jako element zarządzania sferą usług publicznych w powiecie,
- systemowe podejście do marketingu i promocji powiatu.

Bardzo ważnym narzędziem wprowadzania strategii w życie będzie opracowywany przez Zarząd Powiatu roczny plan realizacji strategii.

5.2. SYSTEM MONITOROWANIA STRATEGII

Dla oceny postępów w realizacji przyjętych w strategii zadań konieczne jest ustalenie procedur umożliwiających dokonywanie bieżących i okresowych ocen stopnia ich realizacji. Konieczne jest ustalenie czytelnych i jednoznacznych obowiązków poszczególnych komórek organizacyjnych Starostwa w tym zakresie. Celowe jest ustalenie wskaźników, które mogą być pomocne sporządzania rocznych raportów. Przy wykorzystaniu materiałów Banku Danych Lokalnych GUS możliwie jest dokonywanie porównań w tym zakresie z innymi powiatami (sąsiednimi, o podobnych warunkach rozwojowych).

5.3. PODMIOTY ZARZĄDZAJĄCE REALIZACJĄ STRATEGII

Do podmiotów zarządzających realizacją strategii należą:

- Rada Powiatu,
- Zarząd Powiatu.

- koordynator strategii,
- koordynatorzy realizacji poszczególnych zadań,
- samorządy gminne,
- Stowarzyszenie zrównoważonego rozwoju powiatu.

Realizują one następujące zadania:

- Rada Powiatu pełni bieżący nadzór nad realizacją strategii, uwzględnia przy tworzeniu budżetu roczne plany realizacji strategii, uchwała zmiany zapisów strategii,
- Zarząd Powiatu podejmuje bieżące decyzje realizacyjne, przygotowuje materiały informacyjne i decyzyjne dla Rady, prowadzi działania informacyjno – promocyjne,
- koordynator strategii – działający z upoważnienia Starosty koordynuje wykonywanie zadań przez jednostki organizacyjne wskazane w rocznym planie realizacji strategii, gromadzi dokumentację związaną z realizacją strategii oraz informacje określające postępy w jej realizacji (wykorzystując wskaźnikowy system monitorowania strategii), przygotowuje sprawozdania z realizacji zadań oraz propozycje aktualizacji zapisów strategii, przygotowuje pod względem organizacyjnym wspólne sesje Rady Powiatu i Stowarzyszenia zrównoważonego rozwoju powiatu współorganizuje jego spotkania robocze, opracowuje roczny raport z realizacji strategii, prowadzi działania informacyjne i promocyjne,
- koordynatorzy realizacji poszczególnych zadań strategii – realizują przyjęte zadania zgodnie z rocznymi planami realizacji strategii i zdają sprawozdania podczas wspólnych sesji Rady Powiatu i Stowarzyszenia zrównoważonego rozwoju powiatu,
- samorządy gminne- realizują zadania własne, spójne z przyjętymi celami strategii oraz współpracują przy realizacji zadań ponadlokalnych,
- Stowarzyszenie zrównoważonego rozwoju powiatu pełni społeczny nadzór nad realizacją strategii zgodnie zaleceniami Agendy 21, kontynuuje prace grupy przygotowującej projekt strategii w uspołecznionym procesie, prowadzi prace zespołów (grup) roboczych, wyspecjalizowanych komisji, zajmujących się monitorowaniem realizacji strategii w ramach oceny stopnia uzyskania ładu ekologicznego, społecznego, gospodarczego, przestrzennego i instytucjonalnego, przyjmuje roczny plan oceny realizacji strategii, przyjmuje sprawozdania koordynatorów zadań z realizacji poszczególnych działań w danym roku.

5.4. FINANSOWANIE REALIZACJI ZADAŃ STRATEGII

Strategia obejmuje:

- realizację konkretnych zadań
- opracowanie programów (koncepcji), które określą szczegółowe zadania, terminy ich realizacji i wykonawców.

Wskazane w strategii zadania mieszczą się w części w zakresie działania powiatu i znajdują pokrycie finansowe w jego budżecie oraz – w przypadku współdziałania z instytucjami statutowo zainteresowanymi określonymi tematami lub ustawowo zobowiązanymi do realizacji konkretnych przedsięwzięć – wsparcie tych instytucji. Część z w/w zadań będzie realizowana w innych strukturach.

Realizacja zadań przewidziana na okres kilku lat, w każdym przypadku musi być poprzedzona ustaleniem źródeł ich finansowania i w większości przypadków wymagać będzie zastosowania procedur przewidzianych dla zamówień publicznych. Źródłami finansowania prac planistycznych i realizacyjnych (przewidzianych w poszczególnych programach) będą m.in. środki:

- budżetu powiatu,
- budżetu województwa,
- budżetów gmin,
- budżetu Państwa (województwa i resortów, np. Komitetu Badań Naukowych),

- Funduszu Pracy,
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- EKOFUNDUSZU,
- Polskiej Organizacji Turystycznej,
- Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej,
- LGPP – Programu Partnerstwa dla Samorządu Terytorialnego,
- Fundacji im. Stefana Batorego

oraz innych fundacji i organizacji, dysponujących środkami na te cele. W każdym przypadku konieczne będzie spełnienie warunków stawianych przez donatorów. W wielu przypadkach uzyskanie środków będzie możliwe wyłącznie za pośrednictwem Stowarzyszenia zrównoważonego rozwoju powiatu lub innych, zaangażowanych w realizacji strategii organizacji pozarządowych.

Istotnym źródłem finansowania będą także fundusze przedakcesyjne Unii Europejskiej. Możliwe do pozyskania wielkości środków oraz warunki dostępu będą zależały od ostatecznych regulacji umów Polski z Unią Europejską oraz decyzji rządowych. Możliwe będzie także wykorzystanie instytucji rynku kapitałowego, jakimi są kredyt bankowy i obligacje gminne czy powiatowe.

5.5. SYSTEM AKTUALIZACJI STRATEGII

Strategia jest dokumentem ponad kadencyjnym określającym cele i programy działań na kilkanaście lat, wymagającym okresowej aktualizacji oraz ciągłego podnoszenia jakości. Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Powiatu kończy pierwszy etap planowania jego rozwoju strategicznego. Ze względu na swój długookresowy charakter planowanie strategiczne jest procesem ciągłym wymagającym stałego śledzenia zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględniania w dokumencie oraz przesuwania horyzontu planowania na kolejne lata. Strategia zrównoważonego rozwoju powiatu górskiego będzie co roku poddawana przeglądowi oraz aktualizacji. W ramach partnerskiej współpracy koordynator strategii oraz Stowarzyszenie zrównoważonego rozwoju powiatu przygotowywane będą odpowiednie dokumenty, dotyczące tych zagadnień. Po ich akceptacji przez Zarząd Powiatu przedłożone zostaną one do akceptacji przez Radę Powiatu.

5.6. RELACJE ZE STRATEGIĄ ROZWOJU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

W ramach wspierania przez władze państwowe rozwoju regionalnego, którego istotnym elementem w skali lokalnej będzie realizacja strategii zrównoważonego rozwoju powiatu górskiego, duże znaczenie będzie miało uzyskanie jej spójności ze strategią rozwoju Dolnego Śląska. Strategia ta wskazuje nadrzędne cele rozwojowe dla regionu, m.in. zakłada się w niej opracowanie szeregu strategii sektorowych, które w pierwszej kolejności będą dotyczyły następujących dziedzin:

- edukacji,
- ekologii,
- energetyki,
- infrastruktury,
- kultury,
- obszarów wiejskich,
- rynku pracy,
- turystyki i promocji regionu,
- zdrowia i opieki społecznej.

Przewiduje się włączenie w te prace szerokiego kręgu ekspertów regionalnych, grupującego przedstawicieli samorządów, szkół wyższych, profesjonalnych stowarzyszeń, agencji rozwoju regionalnego, euroregionów, organizacji pozarządowych itd. oraz wybitnych obywateli. W interesie skutecznego wprowadzania w w/w strategii sektorowe części zadań, zwłaszcza tych o

charakterze ponad lokalnym, jakie zawiera strategia powiatu górskiego, leży współpraca przedstawicieli samorządu powiatowego z autorami tych programów i strategii sektorowych.

Strategia rozwoju Dolnego Śląska będzie podstawą do zawarcia kontraktu wojewódzkiego, który będzie stanowił umowę pomiędzy rządem RP a samorządem województwa. Podstawową funkcją kontraktu jest zapewnienie współfinansowania przez rząd przedsięwzięć, które nie mogą być pokryte w całości przez budżet województwa i innych samorządów terytorialnych regionu. Nowa ustawa o zasadach rozwoju regionalnego określa następująco charakter zadań, jakie mogą otrzymać wsparcie ze środków budżetu państwa i jakie winny być preferowane w kontraktach wojewódzkich. Zalicza się do nich m.in.:

- rozwój przedsiębiorczości, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorców, innowacje gospodarcze, transfer technologii
- restrukturyzację wybranych dziedzin usług publicznych oraz gospodarki lokalnej i regionalnej opierającą się na zasadach zrównoważonego rozwoju
- tworzenie nowych, stałych miejsc pracy
- inwestycje w zakresie infrastruktury technicznej i transportowej poprawiające warunki realizowania inwestycji gospodarczych
- przedsięwzięcia z zakresu edukacji, w tym edukacji dorosłych
- przedsięwzięcia z zakresu kultury regionalnej i lokalnej, będących składnikami kultury narodowej oraz ochrony i rozwoju dziedzictwa kulturowego
- inwestycje poprawiające stan środowiska
- rozwój instytucji działających na rzecz pobudzania aktywności i wspomagania działań samorządowych, wspólnot regionalnych i lokalnych.

Przy wprowadzaniu do strategii województwa zadań o charakterze ponad lokalnym, jakie wskazuje się w strategii dla powiatu górskiego, należy w miarę możliwości jak najszerszej uwzględnić wymienione priorytety.

W strategii rozwoju Dolnego Śląska zwraca się także uwagę na to, że dla zapewnienia stabilnego rozwoju regionu jego finansowanie musi być oparte w głównej mierze na zasobach wewnętrznych województwa, w możliwie małym stopniu transferowanych przez budżet państwa. Poza środkami znajdującymi się w gestii władz samorządowych różnych szczebli, wchodzi w grę również środki banków, firm, organizacji i osób prywatnych działających na Dolnym Śląsku. Ich uruchomienie wymagać będzie aktywizacji realnego choć niewymiernego potencjału gospodarczej i społecznej aktywności na wielu polach, które dziś wydają się być zarezerwowane dla władzy publicznej i przez nią muszą być finansowane. Perspektywicznie, największym źródłem funduszy zewnętrznych jest globalny rynek kapitałowy. Przy staraniach o ich przyciągnięcie należy starannie rozważyć i wyważyć dwie opcje postępowania:

- krótkoterminową, w której poprzez system ulg i preferencji można uzyskać szybki napływ środków- co stwarza równocześnie niebezpieczeństwo szybkiego ich odpływu, w chwili gdy ustaną stworzone przywileje
- długoterminową, w której firmy przyciągane są korzystnymi warunkami cywilizacyjnymi, a preferowane są raczej dobre firmy lokalne- co oznacza rozciągnięcie pozytywnych skutków w dłuższym okresie czasu.

Ważnym źródłem finansowania rozwoju Dolnego Śląska, w tym i powiatu górskiego będzie budżet państwa a także zagraniczne fundusze pomocowe, które jednak pokryją tylko część potrzeb województwa. Fundusze te mogą być ważnym źródłem kapitału, potrzebnego m.in. dla wspierania działań, które stwarzają trwałe podstawy wzrostu konkurencyjności regionu (np. innowacyjne i pilotażowe). W pozyskiwaniu środków realizacyjnych znacząca rolę odgrywać ma mechanizm Partnerstwa Publiczno - Prywatnego (PPP). Jego wykorzystanie pozwoli na uruchomienie rezerw kapitału skumulowanego w rękach prywatnych na przedsięwzięcia umieszczone w przestrzeni publicznej. Równocześnie PPP poprzez powiązanie z mechanizmami rynkowymi ułatwi

konstruowanie zasad pozwalających na trwałe funkcjonowanie finansowanych w ten sposób inicjatyw, bez ciągłego zasilania środkami budżetowymi.

Opisane wyżej mechanizmy należałoby wdrażać również przy realizacji strategii zrównoważonego rozwoju powiatu górowskiego.

Ustalone w strategii województwa dolnośląskiego cele (pola strategiczne):

- wysoki poziom aktywności gospodarczej,
- wysoki poziom warunków życia mieszkańców,
- wysoka jakość środowiska naturalnego

w pełni odpowiadają sformułowanym zawartym w strategii powiatu górowskiego. Podobnie ustalone w niej zadania strategiczne i operacyjne, precyzujące zadania do roku 2010 (2015) sprzyjają realizacji celów powiatu. Przy możliwej koordynacji zadań zawartych w obu strategiach można poprawić szansę ich realizacji, w szczególności przez wspólne wykorzystanie możliwości pozyskiwania środków finansowych i rzeczowych na ich wykonanie. Wydaje się celowe dokonywanie okresowych ocen realizacji zadań obu strategii i uwzględnianie w harmonogramach realizacyjnych współdziałania obu jednostek samorządu terytorialnego, tj. powiatu i województwa.

W strategii zrównoważonego rozwoju powiatu górowskiego wyodrębnione zostały następujące zadania o charakterze ponadlokalnym:

- utworzenie Parku Krajobrazowego Doliny Baryczy (zadanie I-3)
- opracowanie programu rozwoju lecznictwa (zadanie II-5)
- organizacja poradnictwa, szkoleń i kursów służących rozwojowi nowych umiejętności oraz dostosowaniu do lokalnego rynku pracy (zadanie II-8)
- wprowadzenie projektu nowej przeprawy na Odrze w Ciechanowie do odpowiednich planów realizacyjnych resortu transportu lub Zarządu Województwa (zadanie IV-2)
- budowa niezbędnych obwodnic i modernizacja dróg (zadanie IV-3)
- wprowadzenie zadań dla rozwoju sieci w obszarze powiatu do programu rozwoju energetyki dolnośląskiej (zadanie IV-5)
- rozwój bezpośredniej współpracy z ościennymi powiatami dolnośląskimi oraz instytucjami rozwojowymi regionu (zadanie V-6).